

18.8.2017

Lausuntopyyntö STM/2539/2017

Luonnos sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi talousveden laatuvaatimuksista annetun asetuksen muuttamiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteltu virkатыönä asetusmuutos, jolla toimeenpannaan kansallisesti EU- lainsäädännön edellyttämät muutokset, jotka koskevat ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laatua. Muutoksessa päivitetään termejä, täsmennetään riskinhallinnan hyväksymisen vaatimuksia ja siirretään ns. terveydensuojeluasetuksesta talousvettä toimittavan laitoksen hyväksymishakemuksen sisältöä koskevat vaatimukset tähän talousveden laatuvaatimuksia määrittelevään asetukseen.

Asetuksessa täsmennetään talousveden laadun viranomaisvalvontaa. Toiminnanharjoittajan oman käyttötarkkailun lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomaisella on aktiivinen rooli valvontatutkimusohjelman ja häiriötilannesuunnitelman laatimisessa. Viranomaisvalvontaan katsotaan kuuluvaksi valvontatutkimusohjelman mukainen viranomaisvalvonta sekä TsL 6 §:n mukainen suunnitelmallinen valvonta. Asetusluonnoksen 7 §:n 4 momentissa sanotaan, että "terveydensuojeluviranomaisen on varmistettava, että *suunnitelmat* pidetään ajan tasalla, ja että ne *tarkistetaan vähintään viiden vuoden välein*". Terveystoimintalaki (946/2016) muutettiin siten, että kuntien valvontasuunnitelmat tulee tarkistaa tarvittaessa. Terveystoimintalaissa ei aseteta määräaikoja valvontasuunnitelman päivittämiselle. Asetuksella ei voida edellyttää tiukempaa vaatimusta terveydensuojelun valvontasuunnitelman tarkistamisen osalta kuin mitä terveydensuojelulaki edellyttää. Mikäli viittauksella tarkoitetaan valvontatutkimusohjelmaa ja näytteenottosuunnitelmaa, sanamuotoa tulee täsmentää niin, että siinä ei viitata kunnan terveydensuojelun valvontasuunnitelmaan.

Asetusluonnoksen 9 §:ssä on korostettu terveydensuojeluviranomaisen velvollisuutta varmistaa näytteenottajan tietämys näytteiden ottoon liittyvien yleisten periaatteiden osalta. Ilmeisesti vaatimukset koskevat valvontatutkimusohjelmaan sisältyviä näytteitä. Luonnoksesta ei käy ilmi, koskevatko ne myös käyttötarkkailuun liittyvää näytteenottoa. Tämä olisi syytä täsmentää. Kuntaliitto esittää, että näyttövelvollisuus näytteenottajan osaamisesta olisi toimijalla (tai näytteenottajalla) ja 9 §:n 2 momentti muutettaisiin muotoon "Toimijan on esitettävä viranomaiselle, että näytteenottaja tuntee vähintään liitteen II luvussa 1 esitetyt näytteiden ottoon liittyvät yleiset periaatteet sekä esitettävä SFS-ISO 5667-5 standardin mukaisten arvosteluperusteiden mukainen arviointi".

Näytteenottotavan muutoksen arvioidaan lisäävän uusintatutkimuksia ja näinollen myös valvontatutkimusten kustannuksia. Kunnan terveydensuojeluviranomainen arvio viimekädessä sen, johtuuko todettu poikkeama talousvedelle asetetuista enimmäisarvoista toimitetun veden laadusta vai kiinteistön vesilaitteistoista tai sen kunnossapidosta. Selvittäminen aiheuttaa kustannuksia ja soveltamisohjeistuksessa tulee antaa selkeät toimintaohjeet selvittämiseen ja kustannusten jakautumiseen. Verkoston laadun selvittämisestä vastaa veden toimittaja, myös mahdollisen uusintanäytteen kustannukset kuuluvat veden toimittajan vastuulle. Mikäli ongelma osoitetaan aiheutuvan kiinteistön vesilaitteistosta tai sen kunnossapidosta, kustannusvastuu siirtyy kiinteistölle. Kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistön vesihuoltolaitteistosta liittämiskohtaan saakka.

SUOMEN KUNTALIITTO

Jarkko Huovinen
johtaja, alueet ja yhdyskunnat

Tarja Hartikainen
erityisasiantuntija, ympäristöterveys